

Poeni am arian?

Mae cefnogaeth ar
gael yng Nghastell-
nedd Port Talbot

Tri cham i ddod o hyd
i opsiynau a lleoedd i
gael help

Cam 1: Beth yw'r broblem?

Does gen i ddim arian yn sydyn

- Colli swydd neu lai o oriau
- Arian wedi'i atal
- Wedi colli arian
- Traul annisgwyl
- Trychineb (e.e. llifogydd neu dân)
- Perthynas wedi chwalu
- Sanctsiwn (gweler opsiwn 5)

Gweler opsiynau 1 2 6

Does gen i ddim digon o arian

- Rwy'n gorfod penderfynu rhwng bwyd, tanwydd, rhent neu gredyd ffôn symudol
- Incwm isel
- Contract dim oriau
- Tâl Salwch Statudol yn rhy isel
- Wynebu colli swydd
- Dwi ddim yn siŵr os ydw i'n gymwys am gymorth
- Newid mewn amgylchiadau

Gweler opsiynau 1 2

Mae gennyf ddyled

- Rhent neu Dreth y Cyngor
- Nwy a thrydan
- Benthyciadau diwrnod cyflog
- Mae arnaf arian i ffrindiau neu deulu
- Ad-daliadau budd-daliadau

Gweler opsiwn 3

Rwy'n aros am daliad neu flaenswm budd-dal

- Cais newydd am fudd-dal
- Mae fy nhaliad wedi'i oedi
- Rwy'n aros am benderfyniad

Gweler opsiynau 1 4

Cam 2: Beth yw rhai o'ch opsiynau?

1 Cynlluniau Cymorth Llywodraeth Cymru a'r Cyngor

Gall Cronfa Cymorth Dewisol Llywodraeth Cymru gynnig Taliad Cymorth Brys (EAP) i helpu gydag eitemau hanfodol, fel bwyd, nwy, trydan neu ddillad os ydych chi'n profi caledi ariannol sylweddol, neu os ydych chi mewn sefyllfa o argyfwng ac angen cefnogaeth ariannol ar unwaith. Gall pobl ar incwm isel fod yn gymwys hefyd i dderbyn Budd-dal Tai, Gostyngiad yn Nhreth y Cyngor neu Daliad Disgresiwn at Gostau Tai gan y cyngor. Bydd hyn yn dibynnu ar eich amgylchiadau presennol ac a ydych chi'n talu rhent a/neu Dreth y Cyngor – i gael rhagor o fanylion ewch i 'Rhagor o Gefnogaeth gan y Cyngor' yng Ngham 3.

2 Cynyddu'ch Incwm i'r Eithaf

Gall unrhyw un sy'n ei chael hi'n anodd yn ariannol gael gwiriad budd-daliadau a siarad â chynghorydd i gael cyngor cyfrinachol am ddim. Gall gwiriad budd-daliadau sicrhau eich bod yn derbyn yr holl arian y mae gennych hawl iddo, yn enwedig os yw'ch amgylchiadau wedi newid yn ddiweddar. Gallai siarad ag ymgynghorydd eich helpu i reoli pethau fel eich biliau nwy a thrydan a gwneud yn siŵr nad ydych yn colli'r cyfle i gael pethau fel prydau ysgol am ddim.

3 Cyngor ar Ddyledion

Gall unrhyw un fynd i ddyled. Gall cyngor a chymorth am ddim eich helpu i ddod o hyd i ffyrdd o reoli'ch dyledion a lleihau faint rydych yn ei dalu bob mis.

4 Blaenswm Budd-daliadau

Os ydych wedi gwneud hawliad newydd am fudd-dal ac rydych mewn caledi ariannol wrth aros am eich taliad cyntaf, efallai y gallwch gael blaenswm i fforddio pethau fel rhent neu fwyd. Mae'n bwysig cael cyngor cyn cymryd blaenswm. Rhaid talu blaendaliadau budd-daliadau yn ôl, a chymerir yr arian o'ch taliadau budd-dal yn y dyfodol (benthyciad).

5 Taliad Caledi

Os ydych wedi cael sancsiwn gan yr Adran Gwaith a Phensiynau, efallai y gallwch ofyn am daliad caledi gan y Ganolfan Waith. Nid yw taliadau caledi bob amser yn cael eu talu ar unwaith, ac nid ydynt ar gael i bawb. Mae angen talu taliadau caledi Credyd Cynhwysol yn ôl (benthyciad), ond does dim rhaid gwneud hyn ar gyfer taliadau caledi Lwfans Ceisio Gwaith neu Lwfans Cyflogaeth a Chymorth (nid benthyciad yw'r rhain).

6 Herio Penderfyniad

Gallwch herio penderfyniad budd-dal os yw'ch budd-dal wedi'i atal/ei sancsiynu/ei leihau/ei wrthod neu os ydych wedi cael eich gordalu. Mae angen herio'r rhan fwyaf o benderfyniadau budd-daliadau o fewn mis.

Cam 3: Ble gallaf gael hyd i help? Am gymorth cyfrinachol am ddim.

Cronfa Cymorth Dewisol

Cael gwybod ydych chi'n gymwys a gwneud cais i'r Gronfa Cymorth Dewisol
0800 859 5924 (rhadffôn)
www.gov.wales/discretionary-assistance-fund-daf

CYNGOR AR BOPETH

Cyngor ar Bopeth Abertawe Castell-nedd Port Talbot

Cyngor ar fudd-daliadau, dyled, tai a mwy
0808 278 7926 (rhadffôn)
help@citizensadvicefnpt.org.uk
www.citizensadvicefnpt.org.uk
Advicelink Cymru 0808 702 2020

Help gydag opsiynau: 1 2 3 4 5 6

HAWLIAU LLES CASTELL-NEDD PORT TALBOT

Gall Tîm Hawliau Lles y Cyngor helpu gyda gwirio budd-daliadau, ceisiadau a herio penderfyniadau
01639 685 225 | www.npt.gov.uk/1345
welfarerights@npt.gov.uk

Help gydag opsiynau: 1 2 4 5 6

RHAGOR O GEFNOGAETH GAN Y CYNGOR

Budd-dal Tai a Thaliadau Disgresiwn at Gostau Tai
01639 686 838 | housing.benefits@npt.gov.uk
www.npt.gov.uk/1076

Gostyngiad yn Nhreth y Cyngor (Budd-dal Treth Cyngor)
01639 686 838 | housing.benefits@npt.gov.uk
www.npt.gov.uk/1078

Prydau Ysgol am ddim
01639 763 515 | fsm@npt.gov.uk
www.npt.gov.uk/1317

PDG (Grant Gwisg Ysgol)
01639 763 515
www.npt.gov.uk/schooluniformgrant

Gwasanaeth Ieuenctid Castell-nedd Port Talbot
Cefnogaeth a chyngor i bobl ifanc (11 i 25)
01639 763 030 | www.npt.gov.uk/23665

Cydllynwyr Ardal Lleol Cysylltu â gwasanaethau iechyd a llesiant lleol
01639 686 868 | www.npt.gov.uk/7288

CRISTNOGION YN ERBYN TLODI

Elusen cwnsela ynghylch dyledion
0800 328 0006 (rhadffôn) | www.capuk.org

Help gydag opsiwn: 3

SHELTER CYMRU

Cyngor annibynnol ynghylch tai, gan gynnwys cefnogaeth i ddelio ag ôl-ddyledion morgais a rhent
01792 469 400 | www.sheltercymru.org.uk
swansea@sheltercymru.org.uk

Help gydag opsiwn: 3

CEFNOGAETH I BOBL DROS 50

Age Connects – Castell-nedd Port Talbot
Cyngor ar fudd-daliadau a chefnogaeth arall i bobl 50 oed a throsodd a'u teuluoedd
01639 617 333 | info@acnpt.org.uk
ageconnectsfnpt.org.uk/welfare-benefits-advice

Help gydag opsiynau: 1 2 3 4 5 6

Age Cymru

Help a chefnogaeth i bobl hyn sy'n byw yng Nghastell-nedd Port Talbot
01792 648 866
enquiries@agecymruwestglamorgan.org.uk
www.ageuk.org.uk/cymru/west-glamorgan

Help gydag opsiynau: 1 2

Cymorth Arall

Efallai bydd gan Gymdeithasau Tai hefyd ymgynghorwyr sydd ar gael i helpu eu tenantiaid

Turn2Us

Gwybodaeth a chefnogaeth ariannol
0808 802 2000 | www.turn2us.org.uk
Benefits-calculator-2.turn2us.org.uk

Money Helper

Cyngor i'ch helpu i wella eich sefyllfa ariannol
0800 138 7777 | www.moneyhelper.org.uk

Y Sefydliad Cyngor ar Ddyledion

Cefnogaeth a chyngor i unrhyw un sy'n pryderu am fenthyciadau, credyd a dyled
0800 043 4050 | www.debtadvicefoundation.org

National Debt Line

Cyngor annibynnol am ddim ynghylch dyledion dros y ffôn ac ar-lein
0808 808 4000 | www.nationaldebtline.org

Newid Sylweddol

Cyngor am ddim ynghylch dyledion a rheoli arian
0800 138 1111 | www.stepchange.org

Gyrfa Cymru

Help i gynllunio eich gyrfa, paratoi i gael swydd, a chael hyd i'r prentisiaethau, y cyrsiau a'r hyfforddiant cywir
0800 028 4844 | careerswales.gov.wales

Cymorth Arall

Cymru Gynnes: Cartrefi Iach, Pobl Iach Cefnogaeth a gwybodaeth i'ch helpu i fyw mewn cartref mwy cynnes, diogel a iach

hhhp@warmwales.org.uk
01656 747 622
www.warmwales.org.uk

Byw Heb Ofn

Gwybodaeth a chyngor ynghylch cam-drin domestig a thrais rhywiol

Llinell Gymorth (24/7): 0800 8010 800
Testun: 07860 077 333
info@livefearfreehelpline.wales
www.gov.wales/live-fear-free

MIND Castell-nedd Port Talbot

Cefnogaeth i unigolion sy'n byw gyda diagnosis iechyd meddwl neu'n profi tralod emosiynol

01639 643 510
info@nptmind.org.uk
www.nptmind.org.uk

National Energy Action: Gwasanaeth Cyngori Cartrefi Cynnes a Diogel

Cyngor i berchnogion tai ar filiau ynni a chadw'n gynnes ac yn ddiogel gartref

0800 304 7159 | www.nea.org.uk/wash-advice

Nest

Cyngor am ddim ar ynni yn y cartref a gwelliannau

0808 808 2244 | www.nest.gov.wales

Undeb Credyd Castell-nedd Port Talbot

Gwasanaethau ariannol fforddiadwy, diffwdan

0333 006 3002
www.celticcreditunion.co.uk/neath-port-talbot

Talebau Dechrau Iach

I helpu i brynu ffrwythau, llysiau a llaeth os ydych chi ar incwm isel ac yn disgwyl baban, neu mae gennych chi blentyn o dan 4.

Cyflwynwch gais ar-lein: www.healthystart.nhs.uk
0300 330 7010 | healthy.start@nhsbsa.nhs.uk

Ar gyfer Ffoaduriaid, Ceiswyr Lloches a Phobl Fudol na allant droi at Gronfeydd Cyhoeddus (NRPF)

Project 17

Cyngor ar opsiynau tai ac arian ar gyfer teuluoedd lle mae plant yn wynebu tlodi difrifol/digartrefedd oherwydd na allant droi at Gronfeydd Cyhoeddus (NRPF)

07963 509 044 | www.project17.org.uk

Talebau Dechrau Iach

I helpu i brynu ffrwythau, llysiau a llaeth os ydych chi ar incwm isel ac yn disgwyl baban, neu mae gennych chi blentyn o dan 4.

Cyflwynwch gais ar-lein: www.healthystart.nhs.uk
0300 330 7010 | healthy.start@nhsbsa.nhs.uk

Tim Cefnogi Lleiafrifoedd Ethnig a Ieuenctid (EYST)

Mae'r Gwasanaeth Cefnogi Ceiswyr Lloches a Ffoaduriaid yn Hwb Noddfa EYST yn cynnig cyngor ar y broses ceisio lloches, cefnogaeth NASS, budd-daliadau, arian a thai (lleolir yn Abertawe)

07394 923 317 neu 07512 792 182
info@eyst.org.uk | www.eyst.org.uk

Prosiect Unity

Cefnogaeth i ddileu'r amod NRPF os yw hynny'n berthnasol a chefnogaeth arall

www.unity-project.org.uk

Am y daflen hon

Seiliwyd y daflen hon ar yr hyn a ddysgwyd ym mhrosiect A Menu for Change yn yr Alban, ac mae wedi cael ei datblygu gyda chefnogaeth gan y sefydliadau isod. Mae'r taflenni 'Worrying About Money?' ar gael ar-lein yn www.foodaidnetwork.org.uk/cash-first-leaflets.

Diweddarwyd yr wybodaeth yn y daflen hon ddiwethaf ar: 13/09/23. Adborth? Beth oedd yn ddefnyddiol i chi am y canllaw hwn? www.bit.ly/moneyadvicefeedback

Digital Leaflet:

www.worryingaboutmoney.co.uk/neath-port-talbot